

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1263/2024
06.11.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиле АА из ..., чији је пуномоћник у поступку по ревизији Снежана Милошевић, адвокат из ..., против туженог Универзитета у Приштини, Медицински факултет Приштина са седиштем у Косовској Митровици, ради поништаја решења о отказу уговора о раду и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3351/2023 од 11.10.2023. године, у седници одржаној 06.11.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3351/2023 од 11.10.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу П1 719/18 од 20.09.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле, па је поништено као незаконито решење туженог бр. ... од 10.07.2013. године, што је тужени дужан да призна. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезе да успостави сва права која је тужила имала пре доношења поништеног решења. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезе да тужиљу врати на рад и распореди на радно место у складу са стручном спремом и способностима стеченим радом. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезе да тужиљи на име накнаде штете за период од децембра 2012. године закључно са септембром 2017. године исплати укупно 2.643.768,63 динара, у појединачним месечним износима и са законском затезном каматом, чија су висина и датуми доспелости ближе наведени у овом ставу изреке, као и да на наведене износе уплати доприносе за обавезно социјално осигурање Фонду ПИО и Фонду за здравствено осигурање у Косовској Митровици. Ставом петим изреке, тужени је обавезан да тужиљи накнади трошкове парничног поступка од 155.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3351/2023 од 11.10.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиле и потврђена првостепена пресуда у ставовима другом, трећем и четвртом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу петом изреке, тако што је одбијен захтев тужиле за накнаду трошкова парничног поступка. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиле је изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11... 1820 и 10/23 – други закон), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка због којих се она може изјавити, применом члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиле је лекар специјалиста ... По завршетку медицинског факултета била је радно ангажована код туженог на одређено време, по завршетку медицинског факултета, у периоду од 01.10.2005. године до 01.10.2009. године (на основу уговора о раду од 01.10.2005. године) и од 01.10.2009. године до 01.10.2010. године на пословима асистента приправника за ужу научну област ... (на основу уговора о раду од 22.10.2009. године). Током трајања другог уговора на одређено време била је на боловању због посебне неге детета све до 30.11.2011. године, када је боловање закључено. По истеку боловања, тужени је тужили доставио три упозорења о постојању разлога за отказ уговора о раду, путем огласне табле, и то: 02.02.2012. године (због неоправданог изостанка са рада децембра 2011. године и јануара 2012. године), 29.03.2012. године (због неоправданог изостанка са рада од 01.12.2011. године до 18.03.2012. године) и 16.04.2012. године (због неоправданог изостанка са рада од 01.12.2011. године). Решењем туженог од 10.07.2013. године тужили је отказан уговор о раду због неостваривања резултата рада, неоправданог одсуства са рада, злоупотребе права на одсуство са рада због привремене спречености за рад и злоупотребе права на плаћено одсуство са рада, те да се уговор отказује од 01.12.2011. године. Вештачењем је утврђена висина зараде тужиле од децембра 2012. године закључно са септембром 2017. године.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев за поништај предметног решења о отказу уговора о раду, сматрајући да за његово доношење нису били испуњени услови из члана 179. став 1. тачка 1. и члана 180. Закона о раду с обзиром на то да ни једно упозорење не садржи повреду радне обавезе опредељено по месту, времену и начину извршења исте што би тужили дало за право да се изјасни о свакој повреди која јој је стављена на терет. Осим тога, имајући у виду време доношења и садржину сва три упозорења од 02.02.2012. године, 29.03.2012. године и 16.04.2012. године, решење о отказу уговора о раду од 10.07.2013. године донето је по протеку рока од 6 месеци од дана наступања чињеница које су основ за давање отказа у смислу

члана 184. Закона о раду. И поред тога што је био становишта да је решење о отказу уговора о раду незаконито, првостепени суд је одбио тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезе да успостави сва права која је тужила имала пре доношења поништеног решења, да врати тужилу на рад и распореди на радно место у складу са стручном спремом и способностима стеченим радом и да јој накнади штету за утужени период, са припадајућим доприносима. Ово стога што је, према утврђеном чињеничном стању, тужила код туженог била у радном односу на одређено време до 01.10.2010. године (на основу уговора о раду од 22.10.2009. године), а радни однос јој није тада престао јер је све до 30.11.2011. године била на боловању ради посебне неге детета. Како је радно ангажовање тужиле сходно закљученом уговору о раду унапред одређено по времену, тај рок је истекао, па реинтеграција тужиле није могућа.

Другостепени суд је прихватио овако дате разлоге првостепеног суда, уз додатну аргументацију да до преображаја радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време не долази аутоматски по сили закона, већ је потребно да у законом прописаном року запослени пред судом истакне такав захтев, што тужила није учинила.

Неосновани су наводи и разлози ревизије тужиле којима се правноснажна пресуда побија због погрешне примене материјалног права.

Одредбом члана 37. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 32/13), прописано је да се радни однос заснива на време чије је трајање унапред одређено када су у питању: сезонски послови, рад на одређеном пројекту, повећање обима посла који траје одређено време и сл. за време трајања тих потреба, с тим што тако заснован радни однос непрекидно или с прекидима не може трајати дуже од 12 месеци (став 1.), да се под прекидом не сматра прекид рада краћи од 30 дана (став 2.), да се радни однос на одређено време ради замене привремено одсутног запосленог може засновати до повратка привремено одсутног запосленог (став 3.), да радни однос заснован на одређено време постаје радни однос на неодређено време, ако запослени настави да ради најмање пет радних дана по истеку рока за који је заснован радни однос (став 4.).

Одредбом члана 175. став 1. тачка 1. овог закона, прописано је да радни однос престаје истеком рока на који је заснован. Одредбом члана 187. истог закона, прописано је да за време трудноће, породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета послодавац не може запосленом да откаже уговор о раду (став 1), да запосленом из става 1. овог члана рок за који је уговором засновао радни однос на одређено време продужава се до истека коришћења права на одсуство (став 2).

Сагласно наведеном, услов за прерастање радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време је да су послодавац и запослени имали закључен уговор о раду на одређено време и да је укупно трајање дуже од 12 месеци, на истоврсним пословима, или да запослени ради дуже од пет радних дана по истеку рока за који је заснован радни однос, што овде није случај. У конкретном случају, тужила је била радно ангажована код туженог на одређено време: први пут на радном месту асистент приправник на предмету ... у периоду

од 01.10.2005. године до 01.10.2009. године (на основу уговора о раду од 30.10.2007. године) и други пут на пословима асистента приправника за ужу научну област ... од 01.10.2009. године до 01.10.2010. године (на основу уговора о раду од 22.10.2009. године). Истеком радног ангажовања на одређено време 01.10.2010. године тужили није престао по аутоматизму радни однос, јер је током трајања уговора на одређено време била на боловању због посебне неге детета све до 30.11.2011. године, када је боловање закључено. Имајући у виду наведено, по оцени Врховног суда, правилан је закључак нижестепених судова да је тужили радни однос престао, по сили закона, истеком временског периода на који је заснован уговором о раду и то 01.12.2011. године, у смислу одредбе члана 175. став 1. тачка 1, у вези члана 187. ставови 1. и 2. Закона о раду, у ком случају се доноси деклараторно решење.

У оваквој ситуацији, сама по себи чињеница да тужени, по истеку боловања тужиле, није донео деклараторно решење којим би утврдио да је тужили по сили закона престао радни однос, већ предметно решење од 10.07.2013. године, које је као незаконити поништено, не даје право тужили на реинтеграцију у радни однос и накнаду тражене штете. Код изнетог, правилно је нижестепеним пресудама одбијен као неоснован тужбени захтев за реинтеграцију, накнаде штете у виду изгубљене зараде и уплату доприноса, на основу члана 191. став 1. и 164. Закона о раду, у вези са чланом 154. Закона о облигационим односима.

Неосновани су наводи ревизије да нижестепени судови нису применили одредбу члана 37. став 4. Закона о раду. Наиме, тужила није поднела тужбу за утврђење да је њен радни однос на одређено време прерастао у радни однос на неодређено време, већ је постављеним тужбеним захтевом тражила да се тужени обавезе да је врати на рад и распореди на одговарајуће радно место, да јој призна сва права на раду и да јој накнади штету због изгубљене зараде. Стога су правилно нижестепени судови одбили тужбени захтев на начин ближе наведен у изреци.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић